

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 287

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 15 aprilie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
247.	— Hotărâre privind modificarea și completarea anexei nr. 44 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului	2–4
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 6 din 2 martie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	5–15

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind modificarea și completarea anexei nr. 44
la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006
pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor
din domeniul public al statului**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 20 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, al art. 867 alin. (1) și art. 868 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, al art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 112/2000 pentru reglementarea procesului de scoatere din funcțiune, casare și valorificare a activelor corporale care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Legea nr. 246/2001, și al art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Valoarea de inventar a bunului imobil aparținând domeniului public al statului având nr. MF 35517, prevăzut în anexa nr. 44 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.020 și 1.020 bis din 21 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică potrivit datelor prezentate în anexa nr. 1.

Art. II. — Se aprobă înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Serviciului de Telecomunicații Speciale a imobilelor având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 2, ca urmare a punerii în funcțiune a unui imobil și a trecerii unui teren în domeniul public al statului prin Hotărârea Consiliului Local al Orașului Negrești-Oaș nr. 70/2014.

Art. III. — (1) Se aprobă trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a imobilului având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 3, în vederea scoaterii din funcțiune și casării acestuia.

(2) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură administrarea imobilului având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 3, până la finalizarea casării acestuia.

Art. IV. — Serviciul de Telecomunicații Speciale și Ministerul Finanțelor Publice vor actualiza corespunzător anexa nr. 44 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Art. V. — Anexele nr. 1—3 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:
Directorul Serviciului de Telecomunicații
Speciale,
Marcel Opriș
Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu

**DATELE DE IDENTIFICARE
ale imobilului aflat în domeniul public al statului și administrarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, a cărui valoare de inventar se modifică**

1. Ordonator principal de credite	4267230	Serviciul de Telecomunicații Speciale
2. Ordonator secundar de credite		
3. Ordonator terțiar de credite		
4. Reții autonome și companii/societăți naționale aflate sub autoritatea ordonatorului principal, institute naționale de cercetare-dezvoltare și, după caz, societăți comerciale cu capital majoritar de stat care au în administrare bunuri din patrimoniul public de stat		

Grupa 8 (Bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului)

Nr. M.F.P.	Codul de clasificare	Denumirea	Datele de identificare		Anul dobândirii/ al dării în folosință	Valoarea de inventar — lei —	Situția juridică		Situția juridică actuală		Tipul bunului
			Descrierea tehnică (pe scurt)	Vecinătățile (după caz, pe scurt)			Adresa	Baza legală	în administrare/ concesiune	Concesione/ Închiriat/ Dat cu titlu gratuit	
35517	8.19.01	Rețele telefonice de transport și distribuție	Cabluri de cupru și fibră optică în canalizație		1998	57.556.628		Baza legală	În administrare		Imobil
							Hotărârea Guvernului nr. 808/1997 P.V. nr. 35.873 din 31.12.2008 Hotărârea Guvernului nr. 439/2009 P.V. nr. 35.272 din 31.12.2009 Hotărârea Guvernului nr. 887/2010 P.V. nr. S/40.257 din 10.03.2011 Hotărârea Guvernului nr. 666/2011 Hotărârea Guvernului nr. 293/2012 Hotărârea Guvernului nr. 136/2013 Hotărârea Guvernului nr. 316/2014 Hotărârea Guvernului nr. 960/2014 Hotărârea Guvernului nr. 431/2015				

**DATELE DE IDENTIFICARE
ale imobilelor care se înscriu în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și care se dau în administrarea Serviciului de Telecomunicații Speciale**

1. Ordonator principal de credite	4267230	Serviciul de Telecomunicații Speciale
2. Ordonator secundar de credite		
3. Ordonator terțiar de credite		
4. Reții autonome și companii/societăți naționale aflate sub autoritatea ordonatorului principal, institute naționale de cercetare-dezvoltare și, după caz, societăți comerciale cu capital majoritar de stat care au în administrare bunuri din patrimoniul public de stat		

Grupa 8 (Bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului)

Nr. M.F.P.	Codul de clasificare	Denumirea	Datele de identificare		Anul dobândirii/ al dării în folosință	Valoarea de inventar — lei —	Situția juridică		Situția juridică actuală		Tipul bunului
			Descrierea tehnică (pe scurt)	Vecinătățile (după caz, pe scurt)			Adresa	Baza legală	în administrare/ concesiune	Concesione/ Închiriat/ Dat cu titlu gratuit	
	8.19.01	Teren 41			2015	53		Baza legală	În administrare		Imobil
	8.19.01	Imobil 56			2015	166.300		H.C.L. nr. 70/2014 Proces-verbal de predare-primire nr. C — 775.338/29.12.2014	În administrare		Imobil
								Proces-verbal de inventariere nr. 660.971/31.12.2015	În administrare		Imobil

DATELE DE IDENTIFICARE
ale imobilelor care se scot din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și se trec în patrimoniul privat al statului
în vederea declasării și casării

1. Ordonator principal de credite	4267230	Serviciul de Telecomunicații Speciale
2. Ordonator secundar de credite		
3. Ordonator terțiar de credite		
4. Regii autonome și companii/societăți naționale aflate sub autoritatea ordonatorului principal, institute naționale de cercetare-dezvoltare și, după caz, societăți comerciale cu capital majoritar de stat care au în administrare bunuri din patrimoniul public de stat		

Grupa 8 (Bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului)

Nr. M.F.P.	Codul de clasificare	Denumirea	Datele de identificare			Anul dobândirii/ al dării în folosință	Valoarea de inventar — lei —	Situția juridică		Tipul bunului
			Descrierea tehnică (pe scurt)	Vicinătățile (după caz, pe scurt)	Adresa			Situția juridică actuală	Concesiune/ Închiriat/ Dat cu titlu gratuit	
154566	8.19.01	Imobil 42			Țara: România; județul: Olt; municipiul Slatina	2008	57.214	Baza legală Hotărârea Guvernului nr. 439/2009, P.V. nr. 580.403/2008; Hotărârea Guvernului nr. 293/2012	În administrare/ concesiune În administrare	Imobil

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

**DECIZIA Nr. 6
din 2 martie 2016**

Dosar nr. 179/1/2016

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Marius Dan Foițoș — judecător la Secția penală

Silvia Cerbu — judecător la Secția penală

Rodica Cosma — judecător la Secția penală

Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală

Ilie Iulian Dragomir — judecător la Secția penală

Valentin Horia Șelaru — judecător la Secția penală

Mariana Ghena — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

S-au luat în examinare sesizările formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în dosarele nr. 4.787/2/2015 și nr. 4.791/2/2015, prin care, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept dacă:

1. *În aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau persoana juridică care nu a avut calitatea de parte în procesul penal poate să formuleze contestație în anulare dacă drepturile ori interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.*

2. *În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în raport cu următoarele situații:*

a) *față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală;*

b) *față de persoana responsabilă civilmente în raport de care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal;*

c) *asupra sumelor de bani sau a bunurilor în sens material;*

d) *asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată.*

3. *În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în condiții de solidaritate ori trebuie individualizată."*

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Oana Mihaela Dinu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de domnul procuror Cosmin Grancea.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au transmis puncte de vedere Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel București care, după caz, au făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate.

În opinia majoritară, cu privire la prima întrebare, s-a susținut că în aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau juridică care nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal nu are calitatea procesuală de a formula contestație în anulare, chiar dacă drepturile sau interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

De asemenea, a fost transmis punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii și documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 57/C/86/III — 5/2016 din 19 februarie 2016 a adus la cunoștință că în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că, pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală s-a aflat Dosarul nr. 4.292/1/2015, în care întrebarea adresată a fost asemănătoare cu prima întrebare formulată în prezenta cauză, referindu-se la calitatea altor persoane decât cele enumerate la art. 427 din Codul de procedură penală de a formula contestație în anulare, însă sesizarea a fost respinsă ca inadmisibilă prin Decizia nr. 3 din 10 februarie 2016.

Cu privire la problema de drept supusă dezlegării, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a concluzionat cu privire la prima întrebare în sensul că: „în aplicarea art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică ori juridică ce nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal, nu a fost citată la judecata în apel și care pretinde că drepturile ori interesele sale au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă nu are calitatea procesuală să formuleze contestație în anulare”, iar cu privire la a doua și a treia întrebare s-a solicitat respingerea ca inadmisibilă a sesizării formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală.

În continuare, magistratul-asistent a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, domnul judecător Marius Dan Foițoș, care a fost înaintat părților la data de 10 februarie 2016, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Mirela Sorina Popescu, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat domnului procuror Cosmin Grancea să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema supusă dezbaterii în Dosarul nr. 179/1/2016.

Domnul procuror Cosmin Grancea a menționat că, în cauză, cu privire la prima întrebare, sunt întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării și că soluția ar trebui să fie în sensul că doar persoana vătămată, părțile și procurorul pot formula contestație în anulare. Or, raportat la soluția dată la prima întrebare, răspunsurile la a doua și a treia întrebare ale problemei de drept ar trebui să fie de respingere ca inadmisibile, întrucât nu au legătură cu soluționarea pe fond a cauzei.

Cu privire la condițiile de admisibilitate a primei întrebări, a solicitat a se observa că întrebarea este formulată de Curtea de Apel București, care a fost investită cu soluționarea cauzei în primă și în ultimă instanță, aceasta fiind sesizată cu contestație în anulare, și că nu există o soluție, respectiv o dezlegare cu privire la problema de drept.

Este adevărat că pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a existat o sesizare prealabilă, care a fost soluționată prin Decizia nr. 3 din 10 februarie 2016, însă aceasta a fost respinsă ca inadmisibilă, decizia nefiind încă publicată, astfel că, întrucât nu s-a dat o dezlegare a problemei de drept, rezultă că problema nu a fost soluționată pe fondul ei.

În ceea ce privește legătura cu fondul sesizării, a apreciat că există o atare legătură, în sensul că prin soluția ce se va pronunța în cauză se poate ajunge, în final, la dezlegarea pe fond a pricinii.

În acest sens, al îndeplinirii condiției legăturii cu fondul cauzei, este jurisprudența anterioară Deciziei nr. 3/2016, nepublicată, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, respectiv Decizia nr. 5/2015, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în considerentele căreia s-a arătat că problema de drept are legătură cu fondul cauzei, atunci când întrebarea se referă la existența căii de atac, în concret, posibilitatea declarării căii de atac a apelului împotriva unei hotărâri pronunțate în contestație în anulare. Or, pentru identitate de rațiune, soluția trebuie să fie aceeași și când întrebarea se referă la posibilitatea unei persoane de a declara calea de atac.

Cu privire la condiția noutății problemei de drept supuse dezlegării și cea privind cerințele ca întrebarea să fie una veritabilă și dificilă, evidențiate în raport, a arătat că, în acest sens, va face trimiteri la jurisprudența din materia civilă, la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și la recursul în interesul legii.

Astfel, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face dacă există o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, dacă este îndeplinită condiția noutății. Însă, condiția noutății nefiind prevăzută și de art. 475 din Codul de procedură penală, nu trebuie îndeplinită pentru formularea unei hotărâri prealabile în materie penală.

Condiția ca întrebarea să fie una veritabilă și dificilă nu este prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală. Ideea că nu ar putea fi admisă formularea unei întrebări prealabile, dacă aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile cu privire la modul de soluționarea a chestiunii de drept, la care se face referire în raport, este o reluare a paragrafului 15 din Decizia 1, pronunțată de Curtea Europeană de Justiție în Cauza *Cilfit*. Însă, ar trebui să se vadă dacă îndeplinirea condiției ca întrebarea să fie reală și serioasă a fost avută în vedere de Curtea Europeană de Justiție, în aceeași situație juridică cu cea din prezenta cauză.

În continuare, domnul procuror Cosmin Grancea a precizat că nu există aceeași situație juridică ca cea prezentată în Cauza *Cilfit*. De altfel, condiția ca întrebarea să fie una veritabilă și dificilă este reliefată în jurisprudența Curții Europene de Justiție, însă ea se referă la posibilitatea instanței de trimitere de a

aprecia seriozitatea chestiunii, astfel că ea nu aparține instanței chemate a se pronunța, ci instanței de trimitere.

Or, Curtea Europeană de Justiție nu a respins întrebările preliminare pe motivul că problema de drept nu ar fi serioasă. Întrebările se resping, în general, fie că nu e stabilită situația de fapt, fie pentru că litigiul dintre părți nu are un caracter real sau că nu se pot stabili datele litigiului. Cu referire la jurisprudența Curții Europene de Justiție a solicitat a se observa că această condiție vizează posibilitatea instanței de trimitere de a aprecia asupra seriozității și veritabilității întrebării formulate.

A precizat că există unele decizii pronunțate în recursul în interesul legii de Înalta Curte de Casație și Justiție, în care se arată că dispozițiile sunt clare și neechivoce, însă, în aceste situații ca și condiție de admisibilitate, specifică recursului în interesul legii, este condiția existenței unei jurisprudențe neunitare.

Acceptând că ar exista și condiția noutății și a seriozității chestiunii de drept supuse dezlegării, a solicitat a se constata că, în opinia parchetului, problema de drept este una nouă, fiind una veritabilă și serioasă. Astfel, chestiunea de drept este una nouă, deoarece a fost determinată de jurisprudența unui singur complet al Curții de Apel București, precum și de amploarea măsurii confiscării care a fost dispusă, în sensul că s-a dispus măsura confiscării asupra bunurilor inculpatului și ale părții responsabile civilmente, făcându-se precizarea expresă că acestea se referă la dobânzi, conturi, activele societăților comerciale la care inculpatul și partea responsabilă civilmente figurează ca împuterniciți.

Totodată, chestiunea de drept este nouă, deoarece nu au mai existat situații în care direct în apel să se dispună măsura confiscării de o asemenea amploare și este veritabilă și serioasă, pentru că se ridică problema dacă persoanelor care sunt vizate de această măsură li se încalcă sau nu dreptul la un proces echitabil. Astfel, a conchis în sensul că ar trebui să se dea un răspuns la problema de drept pentru a se lămurii dacă există sau nu posibilitatea de a formula contestație în anulare, în măsura în care s-ar fi încălcat sau nu dreptul la un proces echitabil. Față de cele precizate a apreciat că sesizarea trebuie examinată pe fond.

Pe fondul sesizării, a menționat că există două categorii de persoane care nu pot formula contestație în anulare, deși în cursul procesului penal au fost luate împotriva lor măsuri care le afectează drepturile. Prima categorie, cea la care se referă situația din cauză, vizează persoane care nu au participat în niciun fel în procesul penal, dar care sunt afectate de măsura confiscării, deoarece administrează în diverse feluri bunurile care aparțin inculpatului și părții responsabile civilmente. A solicitat a se observa că acestor persoane nu li se aplică garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului sau dispozițiile Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană, întrucât aceste persoane nu au participat în procesul penal și, în realitate, față de ele nu s-a luat nicio măsură. Astfel, în cazul în care aceste persoane ar invoca drepturi proprii asupra bunurilor care au făcut obiectul confiscării, pot folosi calea contestației la executare.

Cu privire la a doua categorie de persoane, respectiv acelea care au fost citate în procesul penal și față de care s-au luat măsuri asigurătorii și, ulterior, măsura confiscării, a arătat că în cazul lor devin aplicabile dispozițiile art. 366 alin. (3) din Codul de procedură penală, care garantează citarea lor în proces, precum și posibilitatea de a formula cereri și excepții cu privire la măsura asigurătorie și măsura confiscării. De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului (Cauza *Grayson și Barnham contra Regatului Unit*), luarea măsurii confiscării nu are la bază o acuzație în materie

penală, ci drepturi și obligații cu caracter civil. Prin urmare, persoanele respective nu beneficiază de dreptul la două grade de jurisdicție, prevăzut de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât au fost citate deja în apel și și-au putut face apărări, fiind respectat în privința lor dreptul la un proces echitabil.

Referitor la jurisprudența Curții Constituționale, a menționat că, în legătură cu cea de-a doua categorie de persoane, Curtea Constituțională a respins excepțiile de neconstituționalitate, arătând că textul este constituțional, interpretând că doar părțile, persoana vătămată și procurorul pot formula contestație în anulare.

Prin urmare, soluția pe care apreciază că Înalta Curte de Casație și Justiție se impune a o da cu privire la prima întrebare este aceea că, în aplicarea art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică ori juridică ce nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal, nu a fost citată la judecata în apel și care pretinde că drepturile ori interesele sale au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă nu are calitatea procesuală să formuleze contestație în anulare.

În ceea ce privește soluția referitoare la a doua și a treia întrebare, ar fi aceea de respingere ca inadmisibilă a sesizării formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală.

De altfel, chiar și în ipoteza în care s-ar considera că aceste persoane pot formula contestație în anulare, răspunsul la a doua și a treia întrebare ar trebui să fie tot în sensul că sesizarea este inadmisibilă, deoarece întrebările vizează felul în care se ia măsura confiscării, chestiune ce ține de judecata apelului sau rejudecarea apelului.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din 25 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.787/2/2015 și prin Încheierea de ședință din 25 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.791/2/2015, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept dacă:

1. În aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau persoana juridică care nu a avut calitatea de parte în procesul penal poate să formuleze contestație în anulare dacă drepturile ori interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

2. În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în raport cu următoarele situații:

a) față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală;

b) față de persoana responsabilă civilmente în raport de care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal;

c) asupra sumelor de bani sau a bunurilor în sens material;

d) asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată.

3. În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în condiții de solidaritate ori trebuie individualizată.

II. Expunerea succintă a cauzei și soluția propusă de instanța care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Prin contestațiile în anulare, înregistrate pe rolul Curții de Apel București — Secția a II-a penală cu nr. 4.787/2/2015 și nr. 4.791/2/2015 împotriva Deciziei penale nr. 862/A din 8 iunie 2015 a Curții de Apel București — Secția a II-a penală, pronunțată în Dosarul nr. 28.726/3/2006, întemeiate inițial pe dispozițiile art. 426 lit. a) din Codul de procedură penală, contestatoarele S.C. G.L. — S.R.L. și S.C. T-I. — S.R.L. au arătat că pe rolul Curții de Apel București — Secția a II-a penală s-a aflat Dosarul nr. 28.726/3/2006, care a avut ca obiect judecarea apelurilor declarate împotriva Sentinței penale nr. 2.858 din 16 decembrie 2014, pronunțată de Tribunalul București — Secția I penală, respectiv că nu au fost părți în cauză și nu au nicio legătură cu faptele deduse judecării, precum și că împotriva lor au fost dispuse și inițiate proceduri de executare silită.

În motivarea contestațiilor în anulare formulate, contestatoarele au arătat că, deși nu au fost parte în cauza penală, anterior menționată, și nu au fost citate pe tot parcursul judecării, neavând nicio legătură cu faptele ce au format obiectul judecării, sunt supuse unor proceduri de executare silită privind confiscarea sumei de 162.993.337 lei. Totodată, au invocat cazurile de contestație în anulare prevăzute de art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală.

La ședința din camera de consiliu din data de 3 noiembrie 2015 s-au pus în discuție cererile de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție depuse de contestatoarele la data de 27 octombrie 2015 și completate la termenul de judecată, prin care au solicitat dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1. dacă în aplicarea art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 sau art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală persoana fizică ori juridică ce nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal are calitatea procesuală să formuleze contestație în anulare în condițiile în care drepturile ori interesele sale au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărârea definitivă;

2. dacă în temeiul art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal poate fi dispusă măsura de siguranță a confiscării speciale în raport cu următoarele situații:

— față de terțe persoane fizice sau juridice care nu au legătură cu faptele penale deduse judecării și nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală;

— față de persoana responsabilă civilmente față de care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal, care nu a comis vreo faptă penală, iar confiscarea specială este o sancțiune de drept penal, și nu o răspundere civilă;

— asupra sumelor de bani, și nu doar a bunurilor în sens material;

— asupra prejudiciului cauzat părții vătămate prin infracțiuni, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat fără succesori ori nu s-a dizolvat sau lichidat;

— în condiții de solidaritate ori trebuie individualizată.

Punctul de vedere al Curții de Apel București — Secția a II-a penală:

În legătură cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiției, Curtea a reținut că din analiza dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală rezultă că sesizarea instanței supreme presupune întrunirea următoarelor condiții:

1) să existe un dosar pe rolul unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; întrucât legea nu distinge, cauza respectivă se poate afla inclusiv în căile extraordinare de atac;

2) să existe o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective;

Acceptând posibilitatea apelării la acest mecanism menit să asigure o practică judiciară unitară, inclusiv în căile extraordinare de atac, se impune concluzia că sintagma „soluționarea pe fond a cauzei” primește o interpretare largă, ce include atât fondul propriu-zis al cauzei respective (prin ipoteză, soluționat printr-o hotărâre definitivă, însă cu posibilitatea unei noi rezolvări în situația admiterii căii extraordinare de atac), cât și orice alte chestiuni ce țin de „fondul” acelei căi extraordinare de atac.

3) asupra problemei de drept respective Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

S-a precizat că analiza art. 475 din Codul de procedură penală prilejuiește însă două observații, și anume:

a) titular al dreptului de a solicita pronunțarea unei hotărâri prealabile este doar completul de judecată menționat mai sus; astfel că, în tăcerea legii, se poate aprecia că acel complet poate acționa din oficiu sau la cererea vreunei părți;

b) simpla întrunire a condițiilor de mai sus nu obligă completul de judecată să sesizeze instanța supremă, legea utilizând formula „va putea solicita” (și nu „va solicita”), ceea ce implică un drept de apreciere. Evident că soluția — de sesizare sau de refuz de sesizare — nu trebuie să fie arbitrară, ci întemeiată pe argumente.

În cauza de față aceste condiții sunt îndeplinite sumativ, în sensul că:

1) pe rolul completului de judecată se află Dosarul nr. 4.787/2/2015, având ca obiect contestația în anulare formulată de S.C. G.L. — S.R.L., și Dosarul nr. 4.791/2/2015, având ca obiect contestația în anulare formulată de S.C. T.-I. — S.R.L., ambele împotriva Deciziei penale nr. 862/A din 8 iunie 2015;

2) „soluționarea pe fond a cauzei” (în accepțiunea de mai sus) este condiționată de lămurirea mai multor chestiuni de drept, menționate în continuare.

Astfel, o primă problemă de drept care se pune este aceea dacă o persoană (juridică, în cauza de față) care nu a fost parte în apel și nu a fost citată, însă față de care au fost luate măsuri prin decizia instanței de apel, poate formula cerere de contestație în anulare, în condițiile în care art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede: „Contestația în anulare poate fi făcută de oricare dintre părți, de persoana vătămată sau de către procuror.”

Referitor la această chestiune, instanța a luat act că prin Încheierea din data de 20 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.796/2/2015, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat instanța supremă, astfel că nu se mai impune o nouă sesizare cu același obiect.

A doua problemă de drept — în strânsă legătură cu cea menționată anterior — este dacă, în aplicarea art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau persoana juridică care nu a avut calitatea de parte în procesul penal poate să formuleze contestație în anulare dacă drepturile ori interesele sale legitime au fost efectuate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

S-a menționat că de rezolvarea acestei chestiuni depinde soluționarea „fondului” cauzei, în sensul că, dacă acea persoană nu are legitimare procesuală activă, contestația în anulare va fi respinsă ca inadmisibilă; în caz contrar, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții ce formează obiectul examinării admisibilității în principiu, se va trece la judecarea contestației în anulare.

În opinia instanței, cu privire la acest aspect două sunt interpretările posibile, și anume:

1. Dispozițiile art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt de strictă interpretare și atunci o contestație în anulare poate fi făcută doar de către părți, persoana vătămată sau procuror. Termenul „părți” are înțelesul din art. 32 alin. (2) din

Codul de procedură penală, având această calitate: inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente.

Această primă variantă poate suscita discuții sub aspectul constituționalității cel puțin din perspectiva egalității în drepturi și al liberului acces la justiție.

2. Sintagma „oricare dintre părți” din conținutul art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală nu trebuie raportată strict doar la art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală, ci și la art. 409 alin. (1) din Codul de procedură penală, care conferă legitimare procesuală activă la apel unei categorii extinse, ce include: procurorul, inculpatul, partea civilă, persoana vătămată, martorul, expertul, interpretul și avocatul, orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămate nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

Curtea a apreciat că până la o eventuală intervenție legislativă sau o decizie a Curții Constituționale această a doua interpretare ar trebui să fie acceptată, de vreme ce, potrivit art. 1 alin. (2) din Codul de procedură penală, scopul normelor de procedură este acela de a urmări „(...) asigurarea exercitării eficiente a atribuțiilor organelor judiciare cu garantarea drepturilor părților și ale celorlalți participanți în procesul penal, astfel încât să fie respectate prevederile Constituției, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesuală penală, precum și ale pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte”.

Prin urmare, nu doar drepturile părților, ci și ale „celorlalți participanți în procesul penal” trebuie să se bucure de protecția conferită de lege.

La fel ca și în cazul apelului, și la contestația în anulare limitele exercitării căii de atac sunt dependente de poziția procesuală a participantului respectiv. O spune expres art. 409 alin. (1) din Codul de procedură penală (în cazul apelului) și se deduce din coroborarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) și art. 426 din Codul de procedură penală (în cazul contestației în anulare).

Cele două chestiuni — posibilitatea de a exercita o cale de atac și limitele acestui exercițiu — nu trebuie confundate, întrucât doar pentru cineva care are dreptul să atace o hotărâre judecătorească se pune problema aspectelor pe care le poate invoca.

În speța de față discuția poartă asupra cazurilor de contestație prevăzute de art. 426 lit. a), b) și d) din Codul de procedură penală și vizează pretinsa necitare, eventuala existență a unei cauze de încetare a procesului penal și pretinsa compunere greșită a instanței ori existența unui caz de incompatibilitate. În toate aceste situații, cel ce se pretinde vătămat în drepturile sale este interesat să invoce aceste cazuri, cu mențiunea specială că, în cazul prevăzut de art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală (care îl vizează în principal pe inculpat), acest interes derivă din soluția ce se pronunță cu privire la latura civilă în conformitate cu art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală.

În ipoteza în care se va statua în sensul existenței dreptului de a formula contestație în anulare pentru persoana de mai sus și se va constata că sunt îndeplinite toate condițiile pentru admiterea în principiu a contestației în anulare, în etapa judecării propriu-zise, în măsura în care se va aprecia că este întemeiată cererea și se va face aplicarea dispozițiilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură penală, se pune o a treia problemă de drept ce vizează fondul cauzei cu ocazia rejudecării, respectiv dacă în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în raport cu următoarele situații:

a) față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală?

b) față de persoana responsabilă civilmente în raport cu care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal?

c) asupra sumelor de bani sau a bunurilor în sens material?

d) asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată?

Dezlegarea acestor chestiuni de drept este necesară, motivat de faptul că, în cauza de față, în apel, s-a respins, ca neîntemeiată, acțiunea civilă promovată de partea civilă S.C.C.O. — S.A. și în temeiul art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal s-a confiscat de la inculpatul T. O. L. și de la partea responsabilă civilmente S.C. T. — S.A., de la inculpatul I. M. A. și de la părțile responsabile civilmente S.C. B. T. I. — S.R.L. și S.C. B. T. I. — S.R.L. și de la inculpații D. C. și B. M. suma de 162.993.337 lei, „care nu servește la despăgubirea persoanei vătămate S.C. C. — S.A., la care se adaugă majorările și penalitățile aferente calculate potrivit legislației fiscale în vigoare, de la data producerii prejudiciului și până la data executării integrale a plății”.

În legătură cu aceste chestiuni, Curtea a constatat că, potrivit art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, sunt supuse confiscării speciale „bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia”.

Confiscarea specială este calificată de art. 108 lit. d) din Codul penal drept o „măsură de siguranță”, care se ia — potrivit art. 107 alin. (2) din Codul penal — „față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată” și al cărei scop este „înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală” [art. 107 alin. (1) din Codul penal].

Sensul de drept comun al termenului „bunuri” este dat de art. 535 din Codul civil, care arată că „Sunt bunuri lucrurile, corporale sau necorporale, care constituie obiectul unui drept patrimonial”.

S-a constatat că art. 112 din Codul penal operează cu două noțiuni: „bunuri” și „bani”.

Prin urmare, în accepția art. 112 din Codul penal „bunul” nu include și „banii”, confiscarea echivalentului bănesc al bunurilor realizându-se în condițiile prevăzute de acest articol de lege.

În context, s-a arătat că prezintă relevanță și dispozițiile art. 249 din Codul de procedură penală potrivit cărora:

„(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecării, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestru asupra acestora.

(3) Măsurile asigurătorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului.

(4) Măsurile asigurătorii în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate.

(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora.

(6) Măsurile asigurătorii prevăzute la alin. (5) se pot lua, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecării, și la cererea părții civile. Măsurile asigurătorii luate din oficiu de către organele judiciare prevăzute la alin. (1) pot folosi și părții civile.

(7) Măsurile asigurătorii luate în condițiile alin. (1) sunt obligatorii în cazul în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(8) Nu pot fi sechestrate bunuri care aparțin unei autorități sau instituții publice ori unei alte persoane de drept public și nici bunurile exceptate de lege.”

Măsurile asigurării „constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestru asupra acestora” că ele se iau „pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire” a următoarelor categorii:

a) bunuri care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse;

b) bunuri care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii;

c) bunuri care pot servi la garantarea executării cheltuielilor judiciare;

d) bunuri care pot servi la garantarea pagubei produse prin infracțiune.

În primul caz, menționat mai sus, măsurile asigurătorii „se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate”, în vreme ce, în cazul secund, măsurile asigurătorii „se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului”.

În ultimele două situații, măsurile asigurătorii „se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente”.

Dispozițiile menționate mai sus dau conținut unor instituții juridice de naturi diferite, respectiv o instituție de drept material (substanțial) — în cazul confiscării speciale reglementate de art. 112 din Codul penal; o instituție de drept procesual — măsura procesuală a sechestrului asigurător — în cazul art. 249 din Codul de procedură penală.

Alineatul (1) al art. 249 din Codul de procedură penală instituie posibilitatea, și nu obligația organului judiciar competent de a lua măsura asigurătorie.

Pe de altă parte, împrejurarea că art. 249 alin. (4) din Codul de procedură penală îngăduie, în ipoteza eventualității confiscării speciale, luarea măsurii asigurătorii și asupra bunurilor „altor persoane” nu poate face abstracție de faptul că aceste „alte persoane” sunt precizate de lege ca fiind cele „în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate”. Partea finală a acestei dispoziții procedurale trimite la instituția de drept material a confiscării speciale, care — după cum s-a arătat mai sus — prevede că, de principiu, orice măsură de siguranță (deci inclusiv confiscarea) se ia față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

Pentru cazul prevăzut de art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal sunt de reținut și prevederile alin. (5) și alin. (6) din același articol, potrivit cărora, dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența acestora, fiind supuse confiscării inclusiv „bunurile și banii obținute din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea”.

Din cele ce precedă rezultă că măsura asigurătorie, în ipoteza expusă mai sus, poate fi luată doar asupra bunurilor ce pot fi supuse confiscării speciale, astfel cum aceasta este reglementată de normele juridice evocate anterior.

O problemă distinctă este aceea în care persoana vătămată (care ființează) s-a constituit parte civilă, solicitând obligarea la

despăgubiri a inculpatului și a părții responsabile civilmente, însă instanța a constatat că acțiunea civilă este neîntemeiată și a respins-o ca atare, dispunând, în același timp, confiscarea specială în temeiul art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal a sumei de bani pretinse cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Potrivit acestei prevederi legale, confiscarea specială are ca obiect „bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală” doar dacă bunurile respective nu sunt restituite persoanei vătămate și nu servesc la despăgubirea acesteia.

În fine, cea de a patra problemă de drept ce vizează fondul cauzei în ipoteza rejudecării este aceea dacă, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în condiții de solidaritate ori trebuie individualizată.

Această întrebare este generată de împrejurarea că instanța de apel a dispus, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, confiscarea aceleiași sume de bani, stabilită global — respectiv 162.993.337 lei — de la patru inculpați și de la trei părți responsabile civilmente.

Drept urmare, organul de executare a declanșat procedura de executare silită pentru întreaga sumă de bani, inclusiv asupra contestatoarelor din prezentele cauze, respectiv S.C. T-I. — S.R.L., în considerarea faptului că partea responsabilă civilmente S.C. T. — S.A. are calitatea de asociat la S.C. T-I. — S.R.L. și, respectiv, S.C. G.L. — S.R.L., în considerarea faptului că partea responsabilă civilmente S.C. T. — S.A. are calitatea de asociat la S.C. G.L. — S.R.L.

Deși instanța de apel nu a spus-o expres, formularea uzitată conduce la concluzia solidarității, în pofida faptului că dreptul comun aplicabil în materie, respectiv art. 1.421 și urm. din Codul civil prevede solidaritatea doar ca excepție, „în lipsă de stipulație contrară” [art. 1.426 alin. (2) din Codul civil].

Astfel, conținutul dispozițiilor legale sus-menționate generează interpretări diferite — aspect probat prin cele arătate — ceea ce justifică demersul de față, respectiv sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru rezolvarea chestiunilor de drept precizate.

III. Opinia instanțelor judecătorești

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel București, care, după caz, au făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate.

Cu privire la problema de drept expusă la pct. 1

În opinia majoritară, exprimată de Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Timiș, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Tribunalul Bacău, Judecătoria Bacău, Judecătoria Onești, Curtea de Apel Oradea, Judecătoria Gheorgheni, Tribunalul Mureș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Tribunalul Gorj, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Maramureș, Curtea de Apel Constanța, s-a susținut că în aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau juridică care nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal nu are calitatea procesuală de a formula contestație în anulare, chiar dacă drepturile sau interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

În sprijinul acestui punct de vedere s-a apreciat că vin dispozițiile art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală,

conform cărora „contestația în anulare poate fi făcută de oricare dintre părți, de persoana vătămată sau de către procuror” care sunt de strictă interpretare. Din interpretarea acestui text legal rezultă că orice persoană fizică sau juridică care nu a avut calitatea de parte în procesul penal nu are calitatea procesuală de a declara contestație în anulare, singurii care au o astfel de calitate fiind inculpatul, partea civilă, partea responsabilă civilmente, persoana vătămată și procurorul. Termenul „părți” poate fi interpretat doar în sensul indicat de art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Totodată, trebuie avut în vedere și caracterul extraordinar al acestei căi de atac, caracter care impune o interpretare restrictivă a dispozițiilor legale care o reglementează atât sub aspectul titularilor, cât și sub aspectul cazurilor și al celorlalte condiții în care aceasta devine admisibilă.

În opinia minoritară, exprimată de Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Tribunalul Dolj, Judecătoria Toplița, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Judecătoria Rupea, s-a susținut că în aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau juridică care nu a avut calitatea de parte în cursul procesului penal poate să formuleze contestație în anulare dacă drepturile sau interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

Sintagma „oricare dintre părți” din conținutul art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală nu trebuie raportată strict doar la art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală, ci și la prevederile art. 409 alin. (1) din Codul de procedură penală, ce conferă legitimare procesuală activă la apel unei categorii extinse ce include: procurorul, inculpatul, partea civilă, persoana vătămată, martorul, expertul, interpretul, avocatul, orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămate nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

Cu privire la problema de drept expusă la pct. 2 și 3

În opinia exprimată de Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Tribunalul Timiș, Judecătoria Toplița, Tribunalul Timiș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Tribunalul Maramureș, Curtea de Apel Constanța s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală.

În opinia exprimată de Tribunalul Caraș-Severin, Curtea de Apel București, Judecătoria Onești, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Cluj s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale nu poate fi dispusă față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală.

În opinia exprimată de Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Tribunalul Timiș, Curtea de Apel Brașov, Judecătoria Toplița, Tribunalul Mureș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Tribunalul Maramureș s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă față de persoana responsabilă civilmente în raport cu care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal.

În opinia exprimată de Tribunalul Caraș-Severin, Curtea de Apel București, Judecătoria Onești, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Cluj s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale nu poate fi dispusă față de

persoana responsabilă civilmente în raport cu care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal.

În opinia exprimată de Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Tribunalul Timiș, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Judecătoria Onești, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Toplița, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Tribunalul Mureș, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Maramureș, Curtea de Apel Constanța s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă asupra sumelor de bani sau a bunurilor în sens material.

În opinia exprimată de Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Arad, Tribunalul Timiș, Curtea de Apel București, Judecătoria Onești, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Cluj s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale nu poate fi dispusă asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată.

În opinia exprimată de Judecătoria Caracal, Judecătoria Balș, Curtea de Apel Timișoara și Tribunalul Maramureș s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată.

În opinia exprimată de Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Arad, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Judecătoria Bacău, Judecătoria Onești, Judecătoria Gheorgheni, Judecătoria Toplița, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Tribunalul Mureș, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Olt, Judecătoria Balș, Tribunalul Gorj, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Maramureș și Curtea de Apel Constanța s-a susținut că măsura de siguranță a confiscării speciale, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, trebuie individualizată având în vedere că dreptul comun prevede solidaritatea doar ca excepție în „lipsă de stipulație expresă”.

În opinia exprimată de Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Timiș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Drobeta-Turnu Severin s-a susținut că, în aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în condiții de solidaritate.

Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept

Curtea de Apel Oradea și-a exprimat opinia, potrivit căreia, în raport de cuprinsul prevederilor art. 475 din Codul de procedură penală și de condițiile în care o astfel de sesizare devine admisibilă, este discutabilă admisibilitatea în sine a sesizării, în calea de atac a contestației în anulare, care este una extraordinară. S-a apreciat că chestiunea de drept expusă la pct. 1 ține de admisibilitatea căii de atac, nefiind o chestiune de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei respective.

Problemele de drept expuse la pct. 2 și 3 nu sunt „chestiuni de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei” în sensul art. 475 din Codul de procedură penală, ci țin de aplicarea, în cazuri concrete, a instituției măsurii de siguranță a confiscării speciale, rol care revine instanței de judecată, acesta neputând fi substituit prin recurgerea la procedura prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală.

Curtea de Apel Bacău a opinat că sesizarea ar trebui respinsă ca inadmisibilă.

IV. Examenul jurisprudenței

1. Jurisprudența națională relevantă

Hotărâri judecătorești în materia solicitată au fost înaintate de Curtea de Apel Constanța, Tribunalul Constanța, Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Judecătoria Bacău, Judecătoria Deta, Judecătoria Sânnicolau Mare, Judecătoria Babadag, Judecătoria Dragomirești, Tribunalul Sălaj, Judecătoria Galați și Judecătoria Drobeta-Turnu Severin.

2. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

Prin Decizia nr. 667 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870 din 20 noiembrie 2015, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportate la cele ale art. 426 lit. a) și ale art. 431 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Prin Decizia nr. 623 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 18 noiembrie 2015, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală.

3. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

În problematica supusă discuției nu s-au pronunțat hotărâri judecătorești.

V. Punctul de vedere al Direcției legislație, studii și documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

În aplicarea art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau persoana juridică ce nu a avut calitatea de parte ori de persoană vătămată în procesul penal nu are calitatea de titular al contestației în anulare întemeiate pe dispozițiile art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală.

1. Așa cum rezultă din cuprinsul încheierii de sesizare, chestiunile de drept enunțate la pct. 2 și 3 sunt subsidiare în raport cu chestiunea de drept enunțată la pct. 1, în sensul că rezolvarea chestiunilor de drept formulate la pct. 2 și 3 se impune numai în ipoteza în care se constată existența calității de titular al contestației în anulare pentru persoana fizică sau persoana juridică menționată la pct. 1.

2. Cu privire la chestiunea de drept enunțată la pct. 1 din încheierea de sesizare, în aplicarea art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 426 lit. b) și d) din același cod, persoana fizică sau persoana juridică ce nu a avut calitatea de parte ori de persoană vătămată în procesul penal nu are calitatea de titular al contestației în anulare întemeiate pe dispozițiile art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală.

Persoana fizică sau persoana juridică ce nu a avut calitatea de parte în procesul penal, în proprietatea sau posesia căreia se află bunuri supuse confiscării cu privire la care instanța de apel a dispus măsuri asigurătorii prin hotărâre definitivă, nu are calitatea de titular al contestației în anulare întemeiate pe dispozițiile art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, contestația în anulare fiind inadmisibilă.

3. a) Opinia exprimată se fundamentează, în primul rând, pe dispozițiile art. 427 alin. (1) și ale art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală, din conținutul cărora rezultă sfera titularilor contestației în anulare.

Potrivit art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală „contestația în anulare poate fi făcută de oricare dintre părți, de persoana vătămată sau de către procuror”.

În dispozițiile art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală se prevede că „părțile din procesul penal sunt inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente”.

În conținutul dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, legiuitorul a stabilit sfera titularilor contestației în anulare și a inclus în această sferă părțile, persoana vătămată, subiect procesual principal, conform art. 33 alin. (1) din Codul de procedură penală, și procurorul. În conținutul acelorași dispoziții ale art. 427 alin. (1) din Codul de procedură

penală, legiuitorul nu a inclus în sfera titularilor contestației în anulare niciun alt subiect procesual.

Noțiunea de parte în procesul penal este definită în art. 32 din Codul de procedură penală și cuprinde exclusiv persoanele care au calitatea de inculpat, parte civilă și parte responsabilă civilmente.

În raport cu dispozițiile art. 427 alin. (1) și art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală, persoana care nu are calitatea de inculpat, parte civilă sau parte responsabilă civilmente (părțile), de persoană vătămată (subiect procesual principal) ori de procuror nu are calitate de titular al contestației în anulare.

Persoana ce nu are calitate de parte, în proprietatea sau posesia căreia se află bunuri supuse confiscării cu privire la care instanța de apel a dispus măsuri asigurătorii, constituie un subiect procesual în sensul art. 34 din Codul de procedură penală. Legiuitorul nu a conferit, însă, acestui subiect procesual calitatea de titular al contestației în anulare.

Enumerarea titularilor contestației în anulare, cuprinsă în art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, care include părțile, un subiect procesual principal și procurorul, este o enumerare limitativă, care nu permite extinderea sferei titularilor contestației în anulare, pe cale de interpretare, în sensul includerii în această sferă a unor subiecți procesuali neprevăzuți de legiuitor.

Este adevărat că, în cazul căii ordinare de atac a apelului, prevederile art. 409 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală conferă calitatea de titular al apelului oricărei persoane fizice ori juridice ale cărei drepturi legitime au fost vătămăte nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în ceea ce privește dispozițiile care au provocat asemenea vătămare. Însă prevederile art. 409 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, prin care legiuitorul conferă explicit dreptul de a exercita calea ordinară de atac a apelului unui subiect procesual, nu pot fi aplicate în ipoteza unei căi extraordinare de atac, în condițiile în care legiuitorul a reglementat explicit sfera titularilor căii extraordinare de atac și nu a inclus în această sferă „persoana fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămăte nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței [...]”

b) Opinia exprimată se fundamentează, în al doilea rând, pe deciziile Curții Constituționale nr. 623/2015 și nr. 667/2015, prin care instanța de contencios constituțional a respins excepțiile de neconstituționalitate în materia contestației în anulare invocate de persoane care nu au avut calitatea de parte în procesul penal.

Prin Decizia nr. 623/2015, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În considerentele deciziei, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„15. (...) Potrivit normelor procesual penale criticate, contestația în anulare poate fi făcută de oricare dintre părți, de persoana vătămată sau de către procuror, autorul excepției neavând în procesul penal niciuna dintre calitățile procesuale enumerate anterior. Art. 32 din Codul de procedură penală stabilește că părțile din procesul penal sunt inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente, persoana vătămată și suspectul făcând parte din categoria subiecților procesuali principali, cărora alin. (2) al art. 33 din Codul de procedură penală le recunoaște aceleași drepturi și obligații ca și părților, cu excepția celor pe care legea le acordă numai acestora din urmă. Potrivit art. 34 din același cod sunt subiecți procesuali și orice alte persoane având anumite drepturi, obligații sau atribuții în procedurile judiciare penale. În prezenta speță, măsura asigurătorie a sechestrului a fost dispusă de către instanța de apel și cu privire la bunurile aflate în proprietatea, respectiv posesia contestatorului, autor al excepției, acesta fiind un alt subiect procesual, în sensul normelor procesual penale ale art. 34, căruia legea însă nu îi conferă dreptul de a promova calea extraordinară de atac a contestației în anulare.

16. (...) Această cale extraordinară de atac vizează hotărâri judecătorești definitive și se promovează în condiții procedurale mult mai stricte decât căile ordinare de atac (cât privește titularii, termenul de introducere, cazurile de contestație în anulare, motivele aduse în sprijinul acestora, dovezile în susținerea lor), tocmai în considerarea caracterului aparte indus de legiuitor pentru această instituție juridică, datorat aspectului că, prin aceasta, se tinde la înlăturarea autorității de lucru judecat pentru o hotărâre penală definitivă și care își produce efecte.”

„19. (...) În privința condițiilor de exercitare a căilor de atac, legiuitorul poate să reglementeze categoria persoanelor care pot exercita căile de atac, termenele de declarare a acestora, forma în care trebuie făcută declarația, conținutul său, instanța la care se depune, competența și modul de judecare, soluțiile ce pot fi adoptate și altele de același gen, astfel cum prevede art. 126 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia «Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.»”

Prin Decizia nr. 667/2015, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală raportate la cele ale art. 426 lit. a) din Codul de procedură penală.

În considerentele deciziei, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„22. (...) Măsura asigurătorie a sechestrului a fost dispusă de către instanța de apel și cu privire la bunurile aflate în proprietatea, respectiv posesia contestatorului autor al excepției, acesta fiind un alt subiect procesual, în sensul normelor procesual penale ale art. 34 căruia legea însă nu-i conferă dreptul de a promova calea extraordinară de atac a contestației în anulare”.

„36. Curtea constată, de asemenea, că autoarea excepției de neconstituționalitate invocă lipsa citării legale în situația în care aceasta nu are calitate de parte în cauza penală dedusă judecătii, ci de proprietară a unor bunuri asupra cărora a fost extinsă măsura sechestrului asigurător. Or, contestarea măsurii sechestrului asigurător reprezintă o cale de atac diferită de cea a apelului, care presupune reguli procedurale specifice, iar imposibilitatea formulării unei cereri de contestație în anulare pentru motivul anterior arătat este un aspect ce ține de politica penală a statului. În acest context Curtea reține că autoarea excepției se află într-o situație juridică diferită de cea a părților și a celorlalți participanți în procesul penal enumerați la art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, aspect care justifică tratamentul juridic diferențiat instituit de legiuitor în privința posibilității de a formula cerere de contestație în anulare, fără ca, prin aceasta, textul criticat să contravină dispozițiilor art. 16 din Constituție.”

c) Nu în ultimul rând, în sensul opiniei exprimate, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție adoptată sub imperiul Codului de procedură penală anterior s-a stabilit că persoana care are calitatea de curator instituită pentru o anumită fază procesuală și persoana față de care s-a dispus o soluție de netrimiteră în judecată nu pot exercita calea extraordinară de atac a contestației în anulare, fiind persoane lipsite de calitate procesuală. În considerentele deciziei, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că, „în cauză, contestația în anulare a fost exercitată de o persoană care nu are calitatea procesuală de parte, în accepțiunea expres prevăzută în partea generală, titlul I, capitolul II, secțiunea a III-a din Codul de procedură penală anterior referitoare la părțile în procesul penal. Astfel, în dispozițiile art. 23—24 din Codul de procedură penală anterior, legiuitorul a evidențiat în mod concret care sunt părțile în procesul penal, respectiv inculpatul, partea vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente. (...) Atât calitatea de curator, cât și cea de făptuitor nu se circumscriu accepțiunii de părți în procesul penal, așa cum le-a reglementat, în mod expres, legiuitorul, în prevederile art. 23—24 din Codul de procedură penală anterior.

În același sens, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție adoptată sub imperiul Codului de procedură penală anterior s-a statuat că „legea recunoaște dreptul de a face contestație în anulare numai părților din proces — inculpat, parte vătămată, parte civilă și parte responsabilă civilmente —, respectiv procurorului. Referirea expresă a textului la părți și la procuror exclude posibilitatea folosirii acestei căi de atac extraordinare de către alte persoane. (...) Calitatea de denunțator nu este similară cu calitatea de parte vătămată sau parte civilă, astfel cum sunt definite aceste noțiuni în dispozițiile art. 24 din Codul de procedură penală anterior.

4. În raport cu opinia exprimată cu privire la chestiunea de drept enunțată la pct. 1 din încheierea de sesizare, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile referitoare la chestiunile de drept enunțate la pct. 2 și 3 este inadmisibilă, întrucât nu întrunește condiția de admisibilitate prevăzută în art. 475 din Codul de procedură penală, constând în existența unei legături de dependență între lămurirea chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei.

În conformitate cu jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, reflectată în considerentele Deciziei nr. 11/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014), ale Deciziei nr. 17/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014) și ale Deciziei nr. 21/2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 23 iulie 2015), admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea că interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept, a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal.

Or, așa cum s-a arătat, rezolvarea chestiunilor de drept enunțate la pct. 2 și 3 are consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei și este de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal numai în ipoteza în care chestiunea de drept enunțată la pct. 1 este rezolvată în sensul stabilirii calității de titular al contestației în anulare pentru persoana fizică sau persoana juridică ce nu a avut calitatea de parte în procesul penal.

Însă persoana fizică sau persoana juridică ce nu a avut calitatea de parte în procesul penal nu are calitatea de titular al contestației în anulare și, în consecință, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile referitoare la chestiunile de drept enunțate la pct. 2 și 3 din încheierea de sesizare este inadmisibilă.

VI. Dispoziții legale incidente

Codul de procedură penală

Art. 32. — Părțile

(1) Părțile sunt subiecții procesuali care exercită sau împotriva cărora se exercită o acțiune judiciară.

(2) Părțile din procesul penal sunt inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente.

Art. 33. — Subiecții procesuali principali

(1) Subiecții procesuali principali sunt suspectul și persoana vătămată.

(2) Subiecții procesuali principali au aceleași drepturi și obligații ca și părțile, cu excepția celor pe care legea le acordă numai acestora.

Art. 34. — Alți subiecți procesuali

În afara participanților prevăzuți la art. 33, sunt subiecți procesuali: martorul, expertul, interpretul, agentul procedural, organele speciale de constatare, precum și orice alte persoane

sau organe prevăzute de lege având anumite drepturi, obligații sau atribuții în procedurile judiciare penale.

Art. 409. — Persoanele care pot face apel

(1) Pot face apel:

- a) procurorul, referitor la latura penală și latura civilă;
- b) inculpatul, în ceea ce privește latura penală și latura civilă;
- c) partea civilă, în ceea ce privește latura penală și latura civilă, și partea responsabilă civilmente, în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă;
- d) persoana vătămată, în ceea ce privește latura penală;
- e) martorul, expertul, interpretul și avocatul, în ceea ce privește cheltuielile judiciare, indemnizațiile cuvenite acestora și amenziile judiciare aplicate;
- f) orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămate nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în ceea ce privește dispozițiile care au provocat asemenea vătămare.

(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1) lit. b)—f), apelul poate fi declarat și de către reprezentantul legal ori de către avocat, iar pentru inculpat, și de către soțul acestuia.

Art. 412. — Forma și conținutul apelului

(1) Apelul se declară prin cerere scrisă, care trebuie să conțină următoarele:

- a) numărul dosarului, data și numărul sentinței sau încheierii atacate;
- b) denumirea instanței care a pronunțat hotărârea atacată;
- c) numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul, reședința sau locuința, precum și semnătura persoanei care declară apelul.

(2) Pentru persoana care nu poate să semneze, cererea va fi atestată de un grefier de la instanța a cărei hotărâre se atacă sau de avocat.

(3) Cererea de apel nesemnată ori neatestată poate fi confirmată în instanță de parte ori de reprezentantul ei la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită.

(4) Apelul se motivează în scris, arătându-se motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază.

Art. 417. — Efectul devolutiv al apelului și limitele sale

(1) Instanța judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

(2) În cadrul limitelor prevăzute la alin. (1), instanța este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept.

Art. 4251. — Declararea și soluționarea contestației

(1) Călea de atac a contestației se poate exercita numai atunci când legea o prevede expres, prevederile prezentului articol fiind aplicabile când legea nu prevede altfel.

(2) Pot face contestație procurorul și subiecții procesuali la care hotărârea atacată se referă, precum și persoanele ale căror interese legitime au fost vătămate prin aceasta, în termen de 3 zile, care curge de la pronunțare pentru procuror și de la comunicare pentru celelalte persoane, dispozițiile art. 411 alin. (1) aplicându-se în mod corespunzător.

(3) Contestația se depune la judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, la instanța care a pronunțat hotărârea care se atacă și se motivează până la termenul stabilit pentru soluționare, dispozițiile art. 415 aplicându-se în mod corespunzător.

(4) La soluționarea contestației, dispozițiile art. 416 și art. 418 se aplică în mod corespunzător; în cadrul acestor limite, la soluționarea contestației împotriva încheierii privind o măsură preventivă se poate dispune o măsură mai puțin gravă decât cea solicitată sau decât cea dispusă prin încheierea contestată ori se pot modifica obligațiile din conținutul măsurii contestate.

(5) Contestația se soluționează de către judecătorul de drepturi și libertăți, respectiv de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța superioară celei sesizate sau, după

caz, de către instanța superioară celei sesizate, respectiv de completul competent al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ședință publică, cu participarea procurorului.

(6) La soluționarea contestației se citează persoana care a făcut contestația, precum și subiecții procesuali la care hotărârea atacată se referă, dispozițiile art. 90 și art. 91 aplicându-se în mod corespunzător.

(7) Contestația se soluționează prin decizie, care nu este supusă niciunei căi de atac, putându-se pronunța una dintre următoarele soluții:

1. respingerea contestației, cu menținerea hotărârii atacate:

a) când contestația este tardivă sau inadmisibilă;

b) când contestația este nefondată;

2. admiterea contestației și:

a) desființarea hotărârii atacate și soluționarea cauzei;

b) desființarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către judecătorul sau completul care a pronunțat-o, atunci când se constată că nu au fost respectate dispozițiile privind citarea.

Art. 426. — Cazurile de contestație în anulare

Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:

a) când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

b) când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal;

c) când hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;

d) când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;

e) când judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;

f) când judecata a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii;

g) când ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;

h) când instanța nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă;

i) când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă.

Art. 427. — Cererea de contestație în anulare

(1) Contestația în anulare poate fi făcută de oricare dintre părți, de persoana vătămată sau de către procuror.

(2) În cererea de contestație în anulare contestatorul trebuie să arate cazurile de contestație pe care le invocă, precum și motivele aduse în sprijinul acestora.

Art. 428. — Termenul de introducere a contestației în anulare

(1) Contestația în anulare pentru motivele prevăzute la art. 426 poate fi introdusă în 10 zile de la data când persoana împotriva căreia se face executarea a luat cunoștință de hotărârea a cărei anulare se cere.

(2) Contestația în anulare pentru cazul prevăzut la art. 426 lit. b) poate fi introdusă oricând.

Art. 431. — Admiterea în principiu

(1) Instanța examinează admisibilitatea în principiu, în camera de consiliu, fără citarea părților.

(2) Instanța, constatând că cererea de contestație în anulare este făcută în termenul prevăzut de lege, că motivul pe care se sprijină contestația este dintre cele prevăzute la art. 426 și că în sprijinul contestației se depun ori se invocă dovezi care sunt la dosar, admite în principiu contestația și dispune citarea părților interesate.

Art. 112 din Codul penal — Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;

b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;

e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

(2) În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b)—e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c).

VII. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Opinia judecătorului-raportor este în sensul că, în cauză, nu se impune o rezolvare de principiu a chestiunii de drept invocate, rezolvare care, de altfel, rezultă din textele de lege incidente, apreciind că sesizarea nu îndeplinește condițiile de admisibilitate.

S-a constatat că problemele de drept enunțate la pct. 2 și 3 sunt subsidiare în raport cu chestiunea de drept enunțată la pct. 1, situație în care un răspuns la aceste întrebări s-ar impune, doar în ipoteza în care s-ar constata existența calității de titular al contestației în anulare pentru persoana fizică sau persoana juridică menționată la pct. 1.

VIII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Cu privire la admisibilitatea sesizării:

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea anumitor instanțe, investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze

Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Se constată că pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ mai multe cerințe:

— existența unei chestiuni de drept, care să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii;

— soluționarea pe fond a acelei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării;

— existența unei cauze aflate în cursul judecății în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de articolul anterior menționat.

În speță, se constată că nu este îndeplinită condiția privind existența unei chestiuni (probleme) de drept.

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 475 din Codul de procedură penală, poate fi admisibilă doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții.

Pe cale de consecință, este admisibilă întrebarea, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, doar în cazul unei dificultăți reale de interpretare a textelor de lege, care este de natură a naște o îndoială rezonabilă asupra conținutului acestora, nu și în situația în care se solicită completarea legii.

De altfel, trebuie observat faptul că problema de drept pusă în discuție, respectiv persoanele care pot să formuleze contestație în anulare, a primit aceeași rezolvare atât în dispozițiile procesual penale noi, cât și în reglementările procesuale anterioare.

Astfel, conform art. 387 alin. 1 din Codul de procedură penală anterior, părțile și procurorul aveau posibilitatea legală de a

ataca o hotărâre penală definitivă, având la dispoziție această cale de atac, părțile fiind prevăzute în art. 23 și 24 din Codul de procedură penală anterior, respectiv inculpatul, partea vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente.

Conform noilor dispoziții procesual penale, respectiv art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, „*Contestația în anulare poate fi făcută de oricare din părți, de persoana vătămată sau de procuror*”.

Părțile, conform art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente.

Trebuie menționat și faptul că, pronunțându-se asupra constituționalității dispozițiilor art. 427 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 623 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 18 noiembrie 2015, a constatat că intenția legiuitorului a fost clară în momentul în care a menținut aceleași condiții necesare pentru reformarea, pe calea contestației în anulare, a unor hotărâri intrate în puterea lucrului judecat, stabilind că aceste hotărâri pot fi atacate doar în condițiile reglementate expres în art. 426—432 din Codul de procedură penală.

Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile legale incidente, respectiv art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul penal, sunt redactate de legiuitor într-un mod clar și inteligibil, lipsit de ambiguități, neexistând nicio îndoială justificată cu privire la interpretarea dispozițiilor legale.

Înalta Curte constată că, în cauză, aplicarea corectă a dreptului este evidentă, nelăsând loc niciunei îndoieli rezonabile, astfel că nu există niciun dubiu asupra interpretării textelor de lege.

Având în vedere faptul că nu există o „chestiune de drept” ce ar necesita lămuriri sau interpretări, sesizările formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în dosarele nr. 4.787/2/2015 și nr. 4.791/2/2015 urmează a fi respinse, ca inadmisibile.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 475 și 477 din Codul de procedură penală,

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, sesizările formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în dosarele nr. 4.787/2/2015 și nr. 4.791/2/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept dacă:

„1. În aplicarea dispozițiilor art. 427 alin. (1) raportat la art. 426 lit. b) și d) din Codul de procedură penală, persoana fizică sau persoana juridică care nu a avut calitatea de parte în procesul penal poate să formuleze contestație în anulare, dacă drepturile ori interesele sale legitime au fost afectate printr-o măsură dispusă de instanța de apel prin hotărâre definitivă.

2. În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în raport cu următoarele situații:

a) față de terțe persoane fizice sau persoane juridice care nu sunt părți în procesul penal, cu consecința aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală;

b) față de persoana responsabilă civilmente în raport de care s-a respins acțiunea civilă exercitată în procesul penal;

c) asupra sumelor de bani sau a bunurilor în sens material;

d) asupra prejudiciului cauzat persoanei vătămate, dacă aceasta s-a constituit parte civilă și nu a decedat ori, după caz, nu a fost dizolvată și lichidată.

3. În aplicarea art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, măsura de siguranță a confiscării speciale poate fi dispusă în condiții de solidaritate ori trebuie individualizată.”

Pronunțată în ședință publică astăzi, 2 martie 2016.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Oana Mihaela Dinu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

